

Antyjudajizm i antysemityzm – w przeszłości i teraźniejszości

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń:

- zna przyczyny powstania antyjudajizmu i antysemityzmu,
- wie, czym był holocaust.

b) Umiejętności

Uczeń:

- potrafi sformułować charakterystykę faszyzmu i nacjonalizmu,
- rozumie, czym grozi antysemityzm we współczesnym społeczeństwie.

2. Metoda i forma pracy

Wykład, pogadanka, praca z tekstami źródłowymi, praca w grupach.

3. Środki dydaktyczne

Kopie IV i V rozdziału z książki *Holocaust – zrozumieć dlaczego*.

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Na początku lekcji nauczyciel przypomina dane dotyczące udziału ludności żydowskiej w strukturze społeczeństwa polskiego w latach międzywojennych. Następnie przedstawia informacje dotyczące osadnictwa żydowskiego w danym regionie, pyta uczniów, czy znają miejsca, budowle należące przed wojną do gminy żydowskiej? Wspólnie z uczniami opisuje te miejsca. Co dzieje się obecnie w tych budynkach? Co stało się z ich właścicielami?

b) Faza realizacyjna

Nauczyciel dzieli klasę na dwie grupy. Uczniowie z grupy I dostają do przeczytania rozdział IV z książki *Holocaust. Zrozumieć dlaczego (Antyjudajizm)*; uczniowie z grupy II: rozdział V z tej samej książki (*Antysemityzm*).

W ciągu 20 minut uczniowie mają przeczytać teksty i odpowiedzieć na pytania:

- Co to jest antyjudajizm?
- Jakie są historyczne przykłady antyjudajizmu?
- Czym był antyjudajizm spowodowany?
- Co nazywamy antysemityzmem?
- Jakie znasz przykłady antysemityzmu w przeszłości?

c) Faza podsumowująca

W ramach podsumowania uczniowie pisemnie wypowiadają się na podany temat: Antysemityzm i antyjudajizm jest dla mnie... Anonimowość wypowiedzi powinna zapewnić ich szczerość.

Można także, jeśli czas pozwoli, zaproponować uczniom opracowanie na lekcji miniankiety badającej nastawienie młodzieży do problematyki żydowskiej. W ankiecie powinny pojawić się pytania sprawdzające znajomość pojęć omawianych na lekcji, a także badające postawy wobec Żydów i ich przyczyny. Autorzy ankiety mogą przeprowadzić ją w szkole i wśród dorosłych, z zastrzeżeniem, że ankieta jest anonimowa.

Wyniki badania i wnioski z nich płynące mogą rozpocząć następną lekcję o podobnej tematyce lub stać się tematem apelu o tolerancji lub artykułu w gazetce szkolnej.

5. Bibliografia

1. *Kalendarz Żydowski 1983-1984*, Związek Religijny Wyznania Mojżeszowego w PRL, Warszawa 1983.
2. Szuchta R., Trojański P., *Holocaust – zrozumieć dlaczego*, Oficyna Wydawnicza „Mówią wieki”, Warszawa 2003.
3. *Żydzi Polscy. Dzieje i kultura*, Interpress, Warszawa 1982.

6. Załączniki

brak

7. Czas trwania lekcji

2 x 45 minut

8. Uwagi do scenariusza

Lekcja przygotowana jest dla uczniów III klasy gimnazjum, ale można przeprowadzić ją także w liceum. Zajęcia powinny przygotować uczniów do omawiania problematyki holocaustu na lekcjach historii.